

Синьозуб Ігор Олександрович,

аспірант, кафедра філософських і політичних наук,
Черкаський державний технологічний університет,

e-mail: i.o.synohub.asp@chdtu.edu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8870-1973>

СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНЕ ПРОГНОЗУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ГУМАНІТАРНИХ СТРАТЕГІЙ В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

Нестабільність, спричинена численними чинниками, стає значущим викликом для суспільства. Статтю присвячено аналізу ролі соціально-політичного прогнозування у формуванні гуманітарних стратегій в умовах нестабільності. Автор розглядає методи та інструменти соціально-політичного прогнозування, які сприяють формуванню гуманітарних стратегій для подолання нестабільності та досягнення сталого розвитку, підкреслюється важливість інтеграції гуманітарних наук у процес прогнозування.

Ключові слова: прогнозування, методи, інструменти, інтеграція, гуманітарні науки.

Постановка проблеми. У сучасному світі, який характеризується складною соціальною, політичною, економічною та технологічною нестабільністю, формування гуманітарних стратегій стає критично важливим завданням для забезпечення сталого розвитку суспільства та подолання складних викликів. Статтю спрямовано на вивчення ролі соціально-політичного прогнозування як ключового інструменту у формуванні гуманітарних стратегій в умовах нестабільності. Постановка проблеми полягає у визначенні методів і підходів до ефективного прогнозування та аналізу нестабільності, а також у розгляді інтеграції гуманітарних наук у цей процес для забезпечення більш повного розуміння соціокультурного контексту та ухвалення науково обґрунтованих рішень.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженню соціально-політичного прогнозування приділяється замало уваги у працях сучасних вітчизняних науковців. Серед наукових публікацій відсутні напрацювання, у яких би розкривалася ця проблематика в контексті її взаємозв'язку з гуманітарними стратегіями в умовах нестабільності. Такі українські вчені, як М. Пірен [1], П. Гнатенко, Е. Скиба [2], І. Євдокимова [3], О. Гарнага [4], К. Кузнецов

[5], С. Дерев'янка, С. Матвієнків [6], В. Орлова [7], Р. Жиленко [8], О. Ісакова, О. Калашніков [9], О. Овчарук [10], А. Ткаченко [11], розглядають загальні питання соціального прогнозування, його принципи та методи. Важливо зазначити, що в умовах нестабільності, таких як війна, економічний занепад, екологічні проблеми, дослідження обраної тематики стає ще більш актуальним і потребує подальшого аналізу. У цій статті підкреслюється значущість соціально-політичного прогнозування у формуванні гуманітарних стратегій в умовах нестабільності, особливо акцентується на важливості інтеграції гуманітарних наук у процес прогнозування.

Формулювання цілей. Дослідження процесу соціально-політичного прогнозування в умовах нестабільності, аналіз його методів та інструментів, які спрямовано на подолання складних ситуацій, аналіз важливості інтеграції гуманітарних наук у процес прогнозування, характеристика ключових аспектів формування стратегій гуманітарного прогнозування та обґрунтування їхньої цінності, розроблення ефективних стратегій соціально-політичного прогнозування, які зможуть допомогти суспільству розв'язувати складні соціокультурні та політичні питання в умовах нестабільності та сприяти сталому розвитку.

Виклад основного матеріалу. Сучасний світ характеризується нестабільністю, яка може бути спричинена політичними, соціальними, технологічними та економічними чинниками. Відсутність стабільності створює значні виклики для суспільства та потребує розроблення гуманітарних стратегій, спрямованих на забезпечення сталого розвитку й подолання складних ситуацій. Однак без використання методів соціально-політичного прогнозування ці стратегії можуть бути неефективними.

Прогнозування – це розроблення стану функціонування, напрямів і тенденцій зміни систем у різні періоди в майбутньому [9]. Це дії, спрямовані на здійснення прогнозів на основі конкретного аналізу тенденцій і закономірностей розвитку об'єкта. Головними особливостями прогнозування є вміст елементів імовірнісного розвитку системи в майбутньому та багатоваріантний характер прогнозу [12].

Соціально-політичне прогнозування – це процес вивчення й аналізу можливих соціальних і політичних подій, які можуть виникнути в майбутньому, на основі попереднього досвіду, статистичних даних, тенденцій розвитку та інших чинників. Прогнозування та моделювання соціальних процесів повинно реалізуватися на науково-правових засадах в інтересах громадян [1]. Соціально-політичне прогнозування охоплює різноманітні методи та інструменти, які допомагають аналізувати та передбачати розвиток соціальних і політичних процесів. Особливості застосування цих методів для соціального прогнозуван-

ня зумовлюються специфікою об'єктів соціальної природи [7]. Їхнє використання є вкрай важливим для формування ефективних стратегій в умовах нестабільності. До методів соціально-політичного прогнозування належать:

1) аналіз тенденцій, а саме систематичний аналіз статистичних даних, історичних трендів та інших кількісних параметрів, що допомагають виявити закономірності й тенденції в розвитку соціальних і політичних явищ;

2) експертні оцінки та опитування. Іноді для отримання кваліфікованих прогнозів щодо можливих варіантів розвитку подій експерти і фахівці проводять опитування, співбесіди та експертні оцінювання, зокрема експертні дискусії. Суть експертного методу полягає у проведенні фахівцями інтуїтивно-логічного аналізу проблеми з кількісною та якісною оцінкою суджень і формальним опрацюванням результатів [6];

3) сценарне планування – метод соціально-політичного прогнозування, який охоплює розроблення різних сценаріїв подій та аналіз їхніх можливих наслідків. Цей метод дає змогу аналізувати різні варіанти розвитку подій та розробляти стратегії на основі цих сценаріїв. Важливою частиною сценарного планування є оцінка ймовірності та ризиків для кожного сценарію;

4) геополітичний аналіз передбачає глибоке дослідження й аналіз сучасних геополітичних подій. Метод геополітичного аналізу допомагає країнам та організаціям бути готовими до геополітичних змін та обстоювати свої інтереси в умовах глобалізації та нестабільності;

5) системний аналіз – метод, який використовує системний підхід для розуміння взаємозв'язків між різними складниками системи, як-от: економіка, політика, культура тощо. Використання системного аналізу в соціально-політичному прогнозуванні дає змогу отримувати більш глибоке та комплексне розуміння складних ситуацій і сприяє розробленню більш ефективних стратегій управління та ухвалення рішень;

6) моніторинг ЗМІ. Це важливий інструмент соціально-політичного прогнозування, який дає змогу відстежувати й аналізувати події в реальному часі та отримувати інформацію з великої кількості джерел. Сьогодні підприємства прагнуть максимально використовувати всі доступні їм канали та способи отримання інформації [13].

На думку О. Гарнага, оптимальним є виокремлення групи загальнонаукових методів прогнозування, яка охоплює аналіз, синтез, екстраполяцію, інтерполяцію, індукцію, дедукцію, аналогію, гіпотези, експериментування тощо [4].

Для формування прогнозних значень також використовують адаптивні моделі прогнозування, оскільки саме вони здатні швидко пристосовувати свою структуру й параметри до зміни умов зовнішнього та внутрішнього середовища [14].

Прогнозування соціальних змін на більш тривалу часову перспективу потребує узагальнених моделей соціального розвитку, які б враховували й часові зміни [15].

Ці методи можуть використовуватися окремо або в комбінації залежно від конкретної ситуації та завдань прогнозування. Вони допомагають аналізувати й передбачати ризики та можливості в соціально-політичному контексті, що дає змогу розробляти ефективні стратегії та вчасно реагувати на можливі зміни.

Одним із ключових складників соціально-політичного прогнозування є інтеграція гуманітарних наук. Гуманітарні науки, як-от соціологія, психологія, філософія, антропологія тощо, є основою для розуміння соціокультурних аспектів суспільства і допомагають більш точно спрогнозувати можливі наслідки ухвалених рішень.

Сучасне суспільство постійно зазнає змін і стикається зі значними викликами, що потребує комплексного та глибокого аналізу для розуміння й передбачення подій і явищ. Серед інструментів, що допомагають розглядати суспільні процеси з різних сторін та враховувати глибинні аспекти, інтеграція гуманітарних наук є одним із ключових складників соціально-політичного прогнозування. Гуманітарні науки охоплюють такі дисципліни, як філософія, соціологія, антропологія, культурологія, історія, літературознавство, психологія тощо. Вони досліджують різні аспекти людського життя, культури, спілкування та ідентичності. Інтеграція цих дисциплін у соціально-політичне прогнозування додає глибини та різноманітності аналізу.

Однією з ключових переваг інтеграції гуманітарних наук є їхня здатність враховувати соціокультурний контекст. Гуманітарії допомагають розуміти, які культурні, історичні та філософські чинники впливають на суспільні явища та політичні події. Наприклад, вони аналізують, які цінності й переконання визначають поведінку та вибір громадян, як формуються ідентичності та стереотипи.

Крім того, гуманітарні науки допомагають враховувати аспекти етики та цінностей. Вони дають змогу проводити етичний аналіз суспільних рішень та політичних дій, що стає важливим під час формування стратегій та прогнозування можливих наслідків.

Ще одним важливим складником гуманітарних наук є аналіз текстів і комунікацій. Він дає змогу визначати, яка інформація впливає на суспільну свідомість і уявлення громадян, а також як формується громадська думка через засоби масової інформації.

Усі ці аспекти гуманітарних наук стають важливими при соціально-політичному прогнозуванні. Вони допомагають аналізувати, передбачати та ро-

зуміти динаміку суспільства, ідентифікувати можливі виклики й ризики, а також розробляти гуманітарно орієнтовані стратегії та рішення.

У сучасному світі, де нестабільність стала нормою, розвиток стратегій на основі соціально-політичного прогнозування стає надзвичайно важливим завданням. Стратегії гуманітарного прогнозування в умовах нестабільності допомагають суспільствам і організаціям адаптуватися до змін, долати виклики та реалізувати свої цілі й завдання. Важливим складником таких стратегій є належне урахування гуманітарних аспектів, до яких належать соціокультурні аспекти, ідентичність, етика, психологія та інші гуманітарні дисципліни. Розгляньмо ключові аспекти формування стратегій гуманітарного прогнозування в умовах нестабільності (таблиця).

Ключові аспекти формування стратегій гуманітарного прогнозування в умовах нестабільності

Аспект	Характеристика
Визначення цілей та цінностей	Першим кроком у розробленні гуманітарних стратегій є визначення головних цілей та цінностей, на основі яких будуть вироблятися стратегії. Гуманітарні науки можуть допомогти розуміти, які цінності важливі для суспільства та як вони можуть бути забезпечені в умовах нестабільності
Аналіз ризиків та можливостей	Гуманітарні аспекти можуть допомогти виявити ризики, пов'язані з певними соціокультурними чинниками, і водночас ідентифікувати можливості для покращання стану речей. Важливо враховувати діапазон можливих варіантів розвитку подій та здатність до адаптації
Культурний підхід до конфліктів	Управління конфліктами вимагає глибокого розуміння культурних особливостей та цінностей різних сторін. Гуманітарні стратегії можуть сприяти створенню міжкультурного діалогу, зменшенню конфліктів і підтриманню миротворчого процесу
Креативність та інновації	Гуманітарні науки можуть стимулювати створення креативних інноваційних стратегій для розв'язання соціальних та політичних проблем. У цьому контексті можуть бути корисними такі підходи, як дизайн-мислення та соціальна інженерія
Психологічна стійкість	Гуманітарні аспекти можуть допомогти враховувати психологічний стан громадян у стратегіях протистояння кризовим ситуаціям та нестабільності. Розуміння емоційних аспектів може вплинути на сприйняття і реакцію громадян на певні рішення та події

Аспект	Характеристика
Залучення громадян	Гуманітарні стратегії можуть сприяти залученню громадян до процесу ухвалення рішень та впровадження стратегій. Це може підвищити легітимність і підтримку заходів уряду чи організації
Оцінка етичних наслідків	Гуманітарні аспекти також допомагають проводити етичний аналіз рішень та дій, що може стати важливим у розв'язанні питань, пов'язаних із нестабільністю
Моніторинг та оцінка	Обов'язковим складником гуманітарних стратегій є систематичний моніторинг та оцінка реалізації стратегій. Це дає змогу вчасно коригувати та адаптувати стратегії до обставин, що змінюються

Джерело: власна розробка автора.

Усі ці аспекти допомагають створювати гуманітарно орієнтовані стратегії, які беруть до уваги складні соціокультурні та етичні питання в умовах нестабільності. Гуманітарне прогнозування в поєднанні з такими стратегіями може сприяти сталому розвитку суспільства та подоланню складних ситуацій.

Зважаючи на вищезазначені аспекти, пропонуємо сучасні ефективні гуманітарно орієнтовані стратегії, які можуть бути застосовані в умовах нестабільності (рисунок).

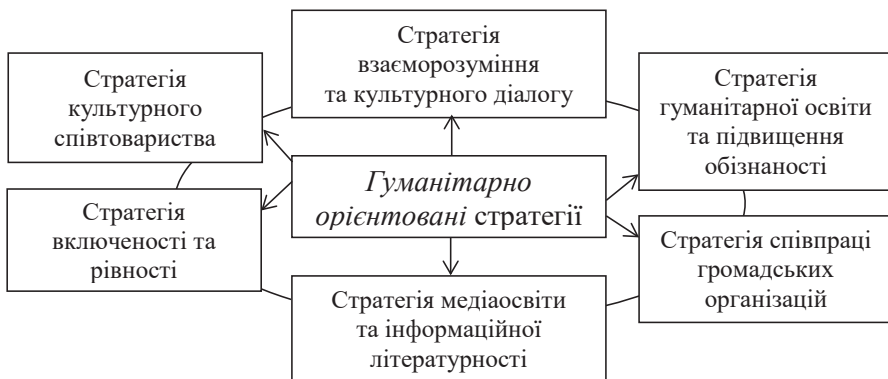

Рисунок. Сучасні ефективні гуманітарно орієнтовані стратегії

Джерело: власна розробка автора

Стратегію взаєморозуміння та культурного діалогу орієнтовано на створення платформ для активного обміну ідеями та культурними цінностями між

різними групами суспільства для зміцнення взаєморозуміння та сприяння конструктивному розв'язанню конфліктів.

Стратегію гуманітарної освіти та підвищення обізнаності спрямовано на розвиток освітніх програм для підвищення рівня громадянської освіченості та усвідомлення гуманітарних аспектів суспільства, що допоможе створити більш обізнану та толерантну громаду.

Стратегію співпраці громадських організацій спрямовано на залучення громадських організацій, які спеціалізуються на гуманітарних питаннях, до процесів ухвалення рішень і розроблення політики для більш широкого охоплення соціокультурних аспектів.

Стратегію включеності та рівності спрямовано на забезпечення інклюзивності та рівноправності всіх груп населення, незалежно від соціокультурних відмінностей, через розроблення політики та заходів, які гарантують їхню участь у суспільному житті.

Стратегію медіаосвіти та інформаційної літературності спрямовано на заохочення розвитку навичок критичного мислення та вміння аналізувати інформацію серед громадян, щоб вони могли більш об'єктивно сприймати інформацію та уникали впливу дезінформації.

Стратегію культурного співтовариства орієнтовано на створення культурних ініціатив і подій, спрямованих на підтримку та зміцнення культурної спільноти, що сприяє підтриманню різноманітності та розумінню культурних відмінностей.

Ці гуманітарно орієнтовані стратегії можуть допомогти суспільству ефективніше враховувати складні соціокультурні й політичні питання в умовах нестабільності та сприяти сталому розвитку.

Висновки. Гуманітарні аспекти є надзвичайно важливими та актуальними в умовах нестабільності та глобальних викликів, таких як війна, економічні кризи та екологічні проблеми. Гуманітарне прогнозування в поєднанні зі стратегіями, які враховують соціально-політичну різноманітність та етнічну ідентичність, може відігравати важливу роль у формуванні стійких та адаптивних стратегій управління суспільством. У ході дослідження сформульовано цілі, спрямовані на вивчення соціально-політичного прогнозування в умовах нестабільності; проведено аналіз методів та інструментів соціально-політичного прогнозування, які спрямовано на подолання складних ситуацій, висвітлено їхню роль у формуванні стратегій управління в умовах нестабільності; наголошується на важливості інтеграції гуманітарних наук у процес прогнозування та показано, як ця інтеграція може покращити ефективність стратегічного управління; проаналізовано ключові аспекти формування стратегій гуманітарного прогнозування і висвітлено їхню цінність для розв'язання

складних соціокультурних та політичних питань в умовах нестабільності; запропоновано розроблення ефективних стратегій соціально-політичного прогнозування, спрямованих на допомогу суспільству в подоланні складних викликів та сприянні сталому розвитку. Досягнення всіх зазначених цілей свідчить про те, що стаття зробила важливий внесок у розуміння ролі гуманітарних аспектів у соціально-політичному прогнозуванні в умовах нестабільності та підкреслила їхню важливість у формуванні стратегій для забезпечення сталого розвитку. Стаття покликана заповнити прогалини в дослідженні соціально-політичного прогнозування в контексті його взаємозв'язку з гуманітарними стратегіями. Запропоновано новий погляд на цю проблематику та демонструється, що гуманітарні науки можуть зробити вагомий внесок у формування стратегій управління в сучасному світі. Результати дослідження можуть бути корисними для різних сфер, зокрема політики, економіки, соціальної роботи та інших галузей, для яких важлива ефективна стратегічна діяльність в умовах складних викликів та нестабільності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Piren M., Penishkevych O. Forecasting and simulation of social processes to the modern problem ukrainian society on scientific and legal principles. *Proceedings of the 14th International scientific and practical conference*. CPN Publishing Group. Tokyo, Japan. 2022. P. 478–481. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/08/SCIENCE-INNOVATIONS-AND-EDUCATION-PROBLEMS-AND-PROSPECTS-25-27.08.22.pdf> (дата звернення: 21.09.2023).
2. Гнатенко П. І., Скиба Е. К. Соціальне прогнозування в контексті української національної психології. *Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках*. 2020. №3 (1). С. 22–35. DOI: <https://doi.org/10.15421/342003> (дата звернення: 21.09.2023).
3. Євдокимова І. А., Бутиліна О. В. Соціальна робота в Україні: спроба прогнозування. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ : Видав. дім «Гельветика», 2021. Вип. 81. С. 82–86. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.81.18> (дата звернення: 21.09.2023).
4. Гарнага О. М. Аналіз і прогнозування в системі міжнародних економічних відносин. *Вісник Національного університету водного господарства та інженерії природокористування*. 2021. Вип. 2 (94). DOI: <https://doi.org/10.31713/ve220213> (дата звернення: 21.09.2023).
5. Кузнєцов К. О. Прогнозування як метод економічного дослідження. *Виклики та шляхи сприяння економічному розвитку України на тлі світових тенденцій* :

- матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих учених (19–20 квіт. 2019 р.) (присвячена 85-річчю заснування економічного факультету) / відп. ред. О. І. Давидов. Харків : Вид-во ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2019. С. 20–22. URL: <https://econom.univer.kharkov.ua/upim/DmAT6LuP.pdf#page=20> (дата звернення: 21.09.2023).
6. Дерев'янюк С. М., Матвієнків С. М. Політичне прогнозування : навч.-метод. посіб. Івано-Франківськ : Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/14037> (дата звернення: 21.09.2023).
 7. Орлова В. О. Соціальне прогнозування як основа діяльності людини. *Збірник тез доповідей 80-ї наукової конференції викладачів академії*, Одеса, 7–8 трав. 2020 р. / Одес. нац. акад. харч. технологій ; за заг. ред. Б. В. Єгорова. Одеса : ОНАХТ, 2020. С. 422–423. URL: <https://card-file.ontu.edu.ua/items/acb6f172-2c2e-4a1f-85fe-5158d036ca94> (дата звернення: 21.09.2023).
 8. Жиленко Р. В. Соціальне прогнозування і проектування : навч.-метод. посіб. для студ. першого бакалаврського рівня закладів вищої освіти, що навчаються за спеціальністю 231 – Соціальна робота. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2021. 56 с. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/47183/1/01101953_metodichka_sotsialne_proektuvannya.pdf (дата звернення: 21.09.2023).
 9. Ісакова О. І., Калашніков О. В. Соціальні процеси та їх прогнозування. *The I International Scientific and Practical Conference «Modern methods for the development of science»*. 2023. January 09–11. Haifa, Israel. P. 301–305. URL: <https://eu-conf.com/ua/events/modern-methods-for-the-development-of-science/> (дата звернення: 21.09.2023).
 10. Овчарук О. В. Гуманітарні стратегії в розвитку сучасної культури : метод. рек. до семінар. занять для здобувачів освітнього ступеня «Магістр» спеціальності 034 «Культурологія» / розроб. О. В. Овчарук. Київ : НАКККіМ, 2020. 16 с. URL: <https://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/2501> (дата звернення: 21.09.2023).
 11. Ткаченко А. М. Моделювання соціально-економічних процесів в умовах нестабільності ринку. *Моделювання соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки* : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 10–11 трав. 2023 р.). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 116–118. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13930> (дата звернення: 21.09.2023).
 12. Крючкова Н. М. Прогнозування і вплив зміни податкової політики на соціально-економічні показники України. *Академічні візії*. 2023. Вип. 18. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8251867> (дата звернення: 21.09.2023).
 13. Ігнатенко Р. Цифрові комунікації в маркетингу: сутність та перспективи розвитку в умовах пандемії COVID-19. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2021. Вип. 31. P. 40–46. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.6034732> (дата звернення: 21.09.2023).
 14. Кузьменко О. К., Ананенко І. В. Особливості використання адаптивних моделей прогнозування у повоєнний період. *Ефективна економіка*. 2023. Вип. 3. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.50> (дата звернення: 21.09.2023).

15. Жовтянська В. Психологічні основи моделювання як методологічного напрямку соціального прогнозування. *Наукові студії соціальної та політичної психології*. 2021. Вип. 48 (51). С. 9–15. DOI: [https://doi.org/10.33120/ssspj.vi48\(51\).234](https://doi.org/10.33120/ssspj.vi48(51).234).

REFERENCES

1. Piren, M., Penishkevych, O. (2022). Forecasting and simulation of social processes to the modern problem ukrainian society on scientific and legal principles. *Proceedings of the 14th International scientific and practical conference*. CPN Publishing Group. Tokyo, Japan. Pp. 478–481. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2022/08/SCIENCE-INNOVATIONS-AND-EDUCATION-PROBLEMS-AND-PROSPECTS-25-27.08.22.pdf>.
2. Hnatenko, P. I., & Skyba, E. K. (2020). Sotsialne prohnozuvannya v konteksti ukrainskoi natsionalnoi psykholohii. Epistemolohichni doslidzhennia v filosofii, sotsialnykh i politychnykh naukakh. *Epistemological Studies in Philosophy, Social, and Political Sciences*, 3(1), 22–35. DOI: <https://doi.org/10.15421/342003> [in Ukrainian].
3. Yevdokymova, I. A., Butylina, O. V. (2021). Sotsialna robota v Ukraini: sprobа prohnozuvannya. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriiа 5: Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy – Scientific Journal of the National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov. Series 5: Pedagogical Sciences: Realities and Prospects: Collected Scientific Works / Ministry of Education and Science of Ukraine, National Pedagogical University named after M. P. Dragomanov*. Kyiv: Publishing House “Helvetika”, 82–86. DOI: <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.81.18> [in Ukrainian].
4. Harnaha, O. M. (2021). Analiz i prohnozuvannya v systemi mizhnarodnykh ekonomichnykh vidnosyn. *Visnyk Natsionalnoho universytetu vodnoho hospodarstva ta inzhenerii pryrodokorystuvannya – Bulletin of the National University of Water Management and Nature Use*, 2(94). <https://doi.org/10.31713/ve220213> [in Ukrainian].
5. Kuznetsov, K. O. (2019). Prohnozuvannya yak metod ekonomichnoho doslidzhennia. *Vyklyky ta shliakhy spryannia ekonomichnomu rozvytkovi Ukrainy na tli svitovykh tendentsii (prysviachena 85-richchiu zasnuvannya ekonomichnoho fakultetu) – Challenges and Ways to Promote the Economic Development of Ukraine in the Context of Global Trends (Dedicated to the 85th Anniversary of the Foundation of the Faculty of Economics)*: Materials of the International Scientific and Practical Conference of Students, Postgraduates and Young Scientists (April 19–20, 2019), Pp. 20–22. Responsible editor O. I. Davidov. Kharkiv: V. N. Karazin Kharkiv National University Publishing House, 2019. URL: <https://econom.univer.kharkov.ua/upim/DmAT6LuP.pdf#page=20> [in Ukrainian].
6. Derevianko, S. M., Matvienkiv, S. M. (2022). Politychne prohnozuvannya. Ivano-Frankivsk: Vasyl Stefanyk Precarpathian National University Publishing. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/14037> [in Ukrainian].

7. Orlova, V. O. (2020). Sotsialne prohnozuvannia yak osnova diialnosti liudyny. *Zb. tez dop. 80-yi nauk. konf. vykl. akad.* – *Collection of Abstracts of the 80th Scientific Conference of Teachers*, Odessa, May 7–8, 2020. Odessa National Academy of Food Technologies; edited by B. V. Yegorov. Odessa: ONAFT, 422–423. URL: <https://card-file.ontu.edu.ua/items/acb6f172-2c2e-4a1f-85fe-5158d036ca94> [in Ukrainian].
8. Zhilenko, R. V. (2021). Sotsialne prohnozuvannia i proektuvannia : navch.-metod. posib. dlia stud. pershoho bakalavrskoho rivnia zakladiv vyshchoi osvity, shcho navchaiutsia za spetsialnistiu 231 Sotsialna robota. Uzhhorod: Uzhhorod National University Publishing, 2021. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/47183/1/01101953_metodichka_sotsialne_proektuvannya.pdf [in Ukrainian].
9. Isakova, O. I., Kalashnykova, O. V. (2023). Sotsialni protsesy ta yikh prohnozuvannia. *The I International Scientific and Practical Conference «Modern Methods for the Development of Science*, January 09–11, Haifa, Israel, 301–305. URL: <https://eu-conf.com/ua/events/modern> [in Ukrainian].
10. Ovcharuk, O. V. (2020). Humanitarni stratehii v rozvytku suchasnoi kultury : metod. rekomendatsii do seminar skykh zaniat dlia zdobuvachiv osvitnoho stupenia «Mahistr» spetsialnosti 034 «Kulturolohiia» Kyiv: National Academy of Culture and Arts Management. URL: <https://elib.nakkkim.edu.ua/handle/123456789/2501> [in Ukrainian].
11. Tkachenko, A. M. (2023). Modeliuvannia sotsialno-ekonomichnykh protsesiv v umovakh nestabilnosti rynku. *Modeling of Socio-Economic Development in the System of Food Security: Collection of Abstracts of the All-Ukrainian Scientific-Practical Conference (May 10–11, 2023)*. Mykolayiv: Mykolayiv National Agrarian University, 116–118. URL: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13930> [in Ukrainian].
12. Kryuchkova, N. M. (2023). Prohnozuvannia i vplyv zminy podatkovoi polityky na sotsialno-ekonomichni pokaznyky Ukrainy. *Akademichni vizii – Academic Visions*, (18). DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.8251867> [in Ukrainian].
13. Ihnatenko, R. (2021). Tsyfrovi komunikatsii v marketynhu: sutnist ta perspektyvy rozvytku v umovakh pandemii COVID-19. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava – Scientific Notes of Lviv University of Business and Law*, 31, 40–46. DOI: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.6034732> [in Ukrainian].
14. Kuzmenko, O. K., Ananenko, I. V. (2023). Osoblyvosti vykorystannia adaptyvnykh modelei prohnozuvannia u povoiennyi period. *Efektivna ekonomika – Efficient Economy*, 3. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307–2105.2023.3.50> [in Ukrainian].
15. Zhovtyanska, V. (2021). Psykholohichni osnovy modeliuvannia yak metodolohichnoho napriamu sotsialnoho prohnozuvannia. *Naukovi studii sotsialnoi ta politychnoi psykholohii – Scientific Studies in Social and Political Psychology*, 48(51), 9–15. DOI: [https://doi.org/10.33120/ssspj.vi48\(51\).234](https://doi.org/10.33120/ssspj.vi48(51).234) [in Ukrainian].

Igor Sinegub, postgraduate student, Department of Philosophical and Political Science, Cherkasy State Technological University

SOCIAL-POLITICAL FORECASTING AS A TOOL FOR DEVELOPING HUMANITARIAN STRATEGIES IN CONDITIONS OF INSTABILITY

Instability, caused by numerous factors, poses a significant challenge to society. This article focuses on analyzing the role of social-political forecasting in shaping humanitarian strategies amidst instability. The author explore methods and tools of social-political forecasting that facilitate the development of humanitarian strategies to overcome instability and achieve sustainable development, emphasizing the importance of integrating the humanities into the forecasting process.

Keywords: forecasting, methods, tools, integration, humanities.

